

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 0602

DOM
2023-10-03
Stockholm

Mål nr
ÖM 11818-23

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, slutligt beslut 2023-09-08 i mål M 2907-22, se bilaga A

PARTER

Klagande

J K H

SAKEN

Utlämnande av allmän handling

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.
 2. Med ändring av mark- och miljödomstolens beslut förklarar Mark- och miljööverdomstolen att mark- och miljödomstolen ska lämna ut artskyddsutredningen (aktbilaga 9) till J K H.
-

Dok.Id 1986326

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

J K H har yrkat att handlingen ska lämnas ut.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen finner att prövningstillstånd ska ges och tar målet till omedelbart avgörande.

Mark- och miljööverdomstolen utgår i målet från att mark- och miljödomstolen har prövat J K H:s begäran enligt tryckfrihetsförordningens och offentlighets- och sekretesslagens bestämmelser. Mark- och miljödomstolen har således inte gjort prövningen enligt reglerna om partsinsyn. Mark- och miljödomstolens beslut är därmed överklagbart.

Mark- och miljööverdomstolen kan konstatera att det av de maskerade uppgifterna i utredningen visserligen framgår att fågelarterna är rapporterade i Artportalen som förekommande i verksamhetsområdet. I utredningen finns det dock inte uppgifter om var boplatser är belägna eller andra mer känsliga uppgifter. Sammantaget kan det således inte antas motverka ett livskraftigt bestånd av de berörda fågelarterna om uppgifterna om observationer av arterna röjs. Mark- och miljööverdomstolen finner därför att mark- och miljödomstolen ska lämna ut artskyddsutredningen (aktbilaga 9) till J K H i dess helhet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 31 oktober 2023

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Johan Svensson, referent, tekniska rådet Ingrid Johansson samt hovrättsråden Christina Ericson och Ulf Wickström (deltar inte i beslutet om prövningstillstånd).

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

PROTOKOLL
2023-09-08
Handläggning i
parternas utelavaro

Aktbilaga 58
Mål nr M 2907-22

RÄTTEN

Rådmannen Susanne Mörkås, även protokollförare, och tekniska rådet
Joen Morales

PARTER

Sökande

Aktiebolaget Fristads Expressbyrå, 556122-0046
Expressvägen 6, 513 32 Fristad

Ombud: C H och H N

Sakägare (såvitt nu är av intresse)

J K H

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till täktverksamhet och vattenverksamhet inom fastigheterna X i Borås kommun och Y i Herrljunga kommun; nu fråga om utlämnande av allmän handling

Mark- och miljödomstolen går igenom målet, varvid följande antecknas.

J K H är sakägare i målet. Han har begärt att få utlämnat artskyddsutredningen (aktbilaga 9) i målet. Artskyddsutredningen har av domstolen, när målet inkom till domstolen, sk. sekretessmarkerats på grund av att handlingen kan innehålla uppgifter som omfattas av sekretess enligt 20 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Domstolen har efter kontakt med

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänerns borg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/		måndag – fredag 08:00–16:00

J K H kommit överens med honom om att översända en maskerad artskyddsutredning.

J K H har, efter att tagit del av den maskerade handlingen, åter tagit kontakt med domstolen och nu yrkat att få ut en kopia av artskydds- utredningen (aktbilaga 9) i omaskerat skick.

Han har anfört i huvudsak följande i sin begäran. Han anser att artskyddsutredningen inte innehåller uppgifter som kan sekretessbeläggas enligt offentlighets- och sekretesslagen (OSL), SLU:s bedömning av skyddsbehov samt riktlinjerna för skydd av djur (Riktlinjer för länsstyrelsernas hantering av data rörande känsliga artsuppgifter dnr 511-6556-13). Han hänvisar därutöver till Århuskonventionen som säkerställer medborgarna insyn i miljöuppgifter hos myndigheter. Önskemålet om att artskyddsutredningen ska sekretessbeläggas kommer från Fristad Express som söker täkttillstånd och därför är part i målet. Motiven till att begära sekretess kan därför mycket väl bero på att Fristad Express inte önskar att sakägare och miljöorganisationer får insyn i utredningen och uppgifter arter som finns i området. Detta underlättar möjligheten för att sakägare eller miljöorganisationer kommer med synpunkter i samråd eller överklagar ett eventuellt tillstånd. Artsskyddsutredningen innehåller ingen uppgifter från biolog om att dokumentet baseras på data som innehåller sekretess. Enligt sid 4 i artsskyddsutredningen uppges att data enbart har tagits från artportalen och som naturvärdesinventeringen. Dessa är offentliga källor som alla kan söka under. Ingen indikerar att uppgifterna bygger på sekretessbelagda uppgifter. Om man ska ha ut sekretessbelagda uppgifter från artportalen ska man ansöka till länsstyrelsen. Det finns inga uppgifter om att en ansökan om att ta del av sekretessbelagda uppgifter har lämnats in av företaget. Utgångspunkten enligt OSL är att alla uppgifter hos myndigheter är offentliga. När det kommer till uppgifter om miljö har offentligheten en stärkt rätt till att ta del av uppgifterna enligt Århuskonventionen som Sverige har ratificerat. Utgångspunkten är därför att data som handlar om arter och natur ska lämnas ut. När det kommer till skydd av enskilda arter finns en vägledning hos länsstyrelserna

som har tagits fram i samband med SLU. I denna vägledning (sid 5) står specifikt att fågelobservationer enbart kan sekretessbeläggas när det gäller uppgifter om specifika häckningsplatser eller spelplatser. På sid 2 i artsskyddsutredningen står specifikt att inga exakta fyndplatser ingår i artsskyddsutredningen. Detta underbyggs av att ingen av de fåglar som inte har censurerats bort har uppgifter om specifika fyndplatser. Eftersom inga specifika fyndplatser finns, kan utredningen inte ha med uppgifter om häckningsställen eller spelplatser. Klassificering av skyddade fåglar görs av SLU. SLU tar fram och ajourhåller en lista över skyddade arter som kan omfattas av sekretess. Denna lista gör en klassning av fågelarter från 5 till 1 (2 finns inte längre med). Utifrån listan finns krav på hur noggrant fyndplatser som indikerar häckning ska döljas och detta enbart för fynd som indikerar häckning eller spelplatser. Det är för merparten av fynden enbart fynd som är nyare än 5 år gamla fynd som är sekretessbelagda. Det är enbart observationsplatsen ska döljas. För varje klassning finns ett krav på en diffusieringsgrad där klass 5 enbart ska uppges att arten häckar inom ett 50 x 50 km stort område, för klass 4 ett 25 x 25 km stort område och för klass 3 enbart 5 x 5 km stort område. Det är inte sannolikt att artsskyddsutredningen innehåller uppgifter om häckarna fåglar av klass 4 eller 5. Dessa lever mest i fjällområden. Enligt artportalens öppna data finns observationer av röd glade, bivråk, brun glade och blå kärrhök i närområdet eller inom täktområdet. Dessa arter är alla har klass 3. Att dessa arter finns inom och kring täktområdet är redan uppgifter som är offentliga. Röd glada är även inkluderat i naturvärdesinventeringen. Han yrkar därför att domstolen ska upphäva sekretessbeslutet för artsskyddsutredningen eftersom uppgifterna inte är sekretessbelagda enligt gällande riktlinjerna, SLU:s bedömning och på grund av att samtliga uppgifter redan finns offentliga i artsportalen och i naturinventeringen.

Han har till stöd för sin begäran att få del av en omaskerad artsskyddsutredning ingett Riktlinjer för länsstyrelsernas hantering av data rörande känsliga artsuppgifter (dnr 511-6556-13), Nationellt skyddsklassade arter - SLU Artdatabanken (2023-06-12) och utdrag från artportalens.

Mark- och miljödomstolen meddelar följande

BESLUT

Beslut

Mark- och miljödomstolen avslår J K H:s begäran att få ut en kopia av artskyddsutredningen (aktbilaga 9) i omaskerat skick.

Handlingen i övrigt, dvs. med undantag för de av domstolen maskerade uppgifterna, ska lämnas ut till J K H.

Skäl för beslutet

Enligt 20 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, gäller sekretess för uppgift om djur- och växtart som är i behov av skydd och som det finns ett intresse av att bevara i ett livskraftigt bestånd, om det kan antas att ett sådant bevarande av arten inom landet eller del av landet motverkas om uppgiften röjs.

Arterna bedöms vara utsatta för hot i form av direkt förföljelse eller illegal jakt, kommersiell insamling för olika illegala ändamål och för skadlig störning eller slitage på grund av ökad besöksfrekvens i området där arterna uppehåller sig. Enligt domstolen kan det antas att ett bevarande av arterna inom landet eller del av landet motverkas om uppgifterna röjs. Domstolen anser därför att uppgifter i målet om förekomst av arter, utöver de uppgifter som kommer att lämnas ut, omfattas av sekretess enligt 20 kap. 1 § OSL och således inte kan lämnas ut utan risk för betydande skada på intresset av att skydda dem.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (MMD-11)

Överklagande senast den 29 september 2023.

Som ovan

Susanne Mörkås